

*Vas Megyei Intézményfenntartó Központ
9700 Szombathely
Berzsenyi tér 1.
Farkas Viktória
részére*

**TÁJÉKOZTATÓ A GYERMEKJOGI KÉPVISELŐ GYERMEKVÉDELMI
INTÉZMÉNYEKBEN SZÉRZETT TAPASZTALATAIRÓL**

A gyermekjogi képviselő feladata a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermekek jogainak teljes körű védelme, a gyermekjogi képviselőn keresztül érvényesíteni jogaikat.

Ellátottak köre:

- Gyermekjóléti Szolgálat
- TEGYESZ
- Nevelőszülői hálózat
- Gyermekotthonok

A gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége, fogadóóráinak helye és időpontja a célterületeken jól látható helyen kifüggesztésre kerültek.

A kapcsolatfelvétel módja:

- levél, e-mail,
- telefon
- személyes találkozás

Korlátozó intézkedések elrendelése esetén azonnali intézménylátogatás és tájékozódás az ügyben, hogy indokolt-e az intézkedés elrendelése.

Azzal a céllal, hogy segítse a gyermekek állapotának legmegfelelőbb ellátáshoz való hozzájuttatását, - a gyermekjogi képviselő részt vesz a Gyermekjóléti Szolgálat

esetmegbeszélésein, a TEGYESZ által működtetett Szakértői Bizottság elhelyezési értekezletein.

Szakmai Fórum keretében találkoztam Vas – megye gyermekvédelmi szakembereivel.

A bemutatkozáson – a képviselő feladatainak ismertetésén túl – lehetőség nyílt az eszmecserekre, problémák felvetésére és hangsúly-helyezés a közös gondolkodásra.

A gyermekvédelmi intézményekben tett látogatásaim alkalmával megbeszéléseket folytatok vezetőikkel, gyámokkal, diák-önkormányzat képviselőivel.

Ismertetem kompetenciámat, meghallgatom elvárásaikat, kéréseiket.

Fontosnak tartom a kapcsolat kialakításánál a problémák mediálását – a közös megoldás keresését.

Az intézmények látogatása folyamatos, sürgős esetben azonnali.

Kiemelt kapcsolat a Vas-megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal.

Rendszeresen képviselem a gyermekek védelmét a Szakértői Bizottság elhelyezésein.

A részvételre a TEGYESZ kér fel, de a gyermek ill. a szülő is felkérhet.

- Monitorizálni kell a jogszabályokat, értelmezését át kell gondolni a gyermekek mindenkori érdekében.
- Megalapozott elhelyezés szülessen, minden intézménytípus felvetődjön a gyermek szükségleteinek érdekében.

Tapasztalataim:

A gyermekvédelmi szakma nem egységes a Gyvt. által megfogalmazott

„a gyermek érdeke mindenk felett”

jogszabály értelmében!

A védelembé vétel és a családból való kiemelés indokolatlanul késik, „kivárják az utolsó percig”.

A védelembé vétel súlyos esetekben – gyermek bűnelkövetőknél – nem elegendő, megfelelő szakellátást igényel és a megfelelőn van a hangsúly!

- az iskolák nem foglalkoznak neveléssel, csak a sikerorientált oktatással. Az iskolában működő gyermekvédelmi szakemberekre nehéz feladat hárul, szinte megoldhatatlan.
- csecsemők elhelyezése a szakellátásba vitákat kelt, mert fenntartói, intézményi érdekek megelőzik a gyermekek érdekeit.
  - o első helyen a családon belüli elhelyezés – rokonoknál, majd
  - o nevelőszülőnél, ezt követően
  - o SOS gyermekfaluban, majd
  - o Csecsemőotthonban

A csecsemő állandóságot igényel a szereteten, gondoskodáson keresztül, és ezt a nevelőszülő illetve a gyermekotthonban élő „anya” pótolhatja.

- kis- és nagy településeken kevés, vagy nincs szabadidős program. A vakáció helyes, irányított eltöltésére sem. A csavargás, unatkozás bünt szül.
- a gyermekek panaszként fogalmazták meg a sportolási lehetőségek hiányát, a kirándulások hiányát, a más iskolákkal, intézményekkel való együttlét – kapcsolattartás hiányát.
- A gyermekkel való beszélgetéseknél hangsúlyt kap, hogy a felnőttek a hibákat sokkal gyakrabban veszik észre és marasztalnak el. Ritkán élnek a dicséret, jutalmazás lehetőségével.
- A gyermekek - bekerülve a Gyermekotthonba – magukkal hozzák a családjukban meglévő büntetés, jutalmazás „hagyományát”.

Megkérdezéskor büntetésnek számít számukra a szidás, kiabálás, az, hogy nem vesznek meg valamit, amire nagyon vágyott, az édesség, a zsebpénz megvonása, szobafogság, nem engedik el valahová, ahová készült, eltiltás TV-től, videótól.

Jutalmazásnak számít dicséret, megvesznek valamit, amire nagyon vágyott, a simogatás, a puszi, az édesség, hogy elviszik valahová, ahová vágyott, hogy megnézhet valamit a TV-ben, videón.

A gyermekvédelmi szakember a gyermekek cselekedeteivel szemben nem maradhat semleges, közömbös, hanem céltudatosan reagál azokra.

Jutalmazásra, szankcionálásra is használhatja a pozitív megerősítéseket, illetve azok megvonását.

- Örvedetes, hogy Vas-megye gyermekintézményeinkben Diák-önkormányzatok működnek. Vezetőikkel beszélgetve, rendezvényeiken részt véve megtapasztalom, hogy a fiatalok meg tudják fogalmazni, és érvényre tudják juttatni jogaikat, de kötelességeiket is.
- Sok a „problémás gyerek”, akikkel gondok vannak! – Valóban gondok vannak, de a megoldásokat nekünk felnőtteknek kell kezdeményezni, közösen a gyerekekkel. Bátorítani kell azt a gyermeket, akivel gondok vannak, biztatásra van szüksége. Mondható, hogy eléggé bátrak ezek a gyerekek, hisz mindenféle rosszaságot, sőt vétséget, bűncselekményt is elkövetnek, de legalábbis „kibírhatatlanok”!
A bátorítást korán kell elkezdni, lekicsinylő megjegyzésekkel a gyermeket minősítjük, mélyítjük a kisebbségi érzéseket, és arra sarkaljuk a gyermeket, hogy egyéb téren kárpótolja magát.
Ez a terep kívül esik társadalom által tolerált mezőn, s máris a speciális szükségletek kialakulásához, a gyermek társadalmi kirekesztettségéhez jutottunk.
- A bátorítás tehát azt jelenti, hogy a gyermeket valódi önbizalomhoz segítjük. A gyermekjogi képviselőnek, amikor a jogaira és kötelességeire hívja fel a figyelmet, ezt kell tennie.
- Mértéktartóan és ésszerűen követelni, következetesnek maradni, meghallgatni a gyermeket, ügyelni a hangsúlyainkra, cselekedni, nem pedig beszélni.

E gondolatok jegyében megfogalmazódik az egyik legfontosabb szabály:

A gyermek tisztelete!

Tiszteljük a gyermek személyiségét, ezáltal a jogaikat és kötelességeit!

Sopron, 2012. április 2.

Tresó Zoltánné

Gyermekjogi képviselő